

בעזה"ש"ת

דברי תורה

מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

דרשת פרקי אבות

* * *

סעודת רעוא דרעוין

* * *

פרשת אמור

שנת תשס"ח לפ"ק

יוצא לאור ע"י

מכון מעדני מלך וויען

גליון תק"ט

קול צהלה ורנה שפתנו אז תרננה

בחדרת קודש ובחדוא עילאה מגישים אנו בזה
ברכת מזלא טבא וגדיא יאה לעטרת ראשינו

ב"ק מרן אדונינו מורינו ורבינו שליט"א

לרגל השמחה השרויה במעון קדשו באירוסים בתו הכלה המהוללה שתחי'

עב"ג הבחור החתן המו"מ בתורה וביראה בנש"ק

הרב ישעי' הלוי שליט"א

בן הרב הגאון המפורסם רבי יצחק אייזיק טורנויער שליט"א

רב הצעיר דק"ק שומרי שבת ומ"ס רביד הזהב

בן להגאון הצדיק משבנה"ג אבד"ק שומרי שבת שליט"א

יהא רעווא מן קדם אבוהון דבשמיא שיזכה מרן שליט"א
וכל המחותנים לרוות רב תענוג ונחת דקדושה מכל יוצ"ח
מתוך בריות גופא ונהורא מעליא עדי נוכח לשמחתן של ישראל
בביאת בן דוד בב"א

להשיג אצל

מכון מעדני מלך ווייען

185 Wilson St.

Brooklyn N.Y. 11211

718.388.1751.#117

דרשת פרקי אבות

כאשר אתה הולך בדרכי הרשעים, לא תהיה לפני עצמך, להתפרד מהחזרים הקודמים, ולדור בודד לפני עצמו, אלא תמשיך גם להלאה עם החזרותא שלך.

ואבור הוא זהיר בקריאת שמע ובתפלה, אם כי על מזוה דאורייתא אין לריבין אזהרה, ואין זה מדת חסידות אלא דין תורה, מכל מקום יש להזהיר על קריאתה בעונתה, שצבוקר יש אונס שינה, ויוכל לחשוב שאונס רחמנא פטריה, וכיון שהיה ישן בזמן קריאתה היה פטור מקיומה, על כן עורר התנא על זהירות קריאתה בעונתה.

ודגה מקצת מהמפרשים כתבו, שזה דברי רבי שמעון בן יוחאי, סתם רבי שמעון במשנה, והמשיכו דבריו לשיטתו בש"ס בשאר ענינים.

במשנה (אבות 3-ג) רבי שמעון אומר הוא זהיר בקריאת שמע ובתפלה, וכשאתה מתפלל, אל תעש תפלתך קבע, אלא רחמים ותחנונים לפני המקום, ואל תהי רשע לפני עצמך. ומתחלה נפתח במה דסיים, שרצה התנא לעורר את האדם, שגם כאשר ירגיש ירידה בצפשו, ואז מדרך האדם לעוזב סביבתו, שבוש מחזריו שאין הוא מתעלה כמותם, והוא מתרחק מהשפעת רבו, ובזאת לו בית המדרש בודד שלא יכירו אותו ואת מעשיו, וככה הוא מתמוטט מטה מטה. אבל המשכיל יבין כי אדרבה יש לו צעת כזאת להתרועע יותר עם חבורתו, שיעמדו לו לימינו ויקבל מהם חיזוק מיד, ועל כל פנים כאשר יעברו ימים רבים, וירצה לחזור ולשוב יהא קל בידו, ויהיה לו חיזוק ועידוד שלא יפול לתהום רבא. ועל כן מעיר לו התנא, אל תהי רשע לפני עצמך, גם

וזהו דבר רבי שמעון
 בן נתנאל כמבואר בסדר המשנה מתחלת
 הפרק, מכל מקום אכתי יש לומר דנקט צוה
 כשיטת רבי שמעון בן יוחאי. וגם אני
 אענה חלקי צוה. ומתחלה אומר בדרך
 נחות, כי זמן קריאת שמע של שחרית
 הוא בזמן קימה, בשכבך ובקומך
 (דברים ו-י), ודרשו (ברכות י:): בשעה
 שבני אדם שוכבים ובשעה שבני אדם
 עומדים. ולכן זמנה עד שלש שעות
 שכן דרך מלכים לעמוד בשלש שעות
 (שם ט:). ובמגן אברהם (סימן נ"ח
 סק"ו) העיר, לכיון דבני מלכים ישנים
 עד ג' שעות, אם כן בני מלכים
 גופייהו מתי יקראו. וכתב דבני מלכים
 ישנים רק צ' שעות ביום, ובשעה
 שלישיית הם קמים, ונתנו חכמים
 לקריאת שמע של שחרית זמן עד סוף
 שעה ג', כיון דבשעה ג' קורין בני
 מלכים (עיין במחצית השקל שם) ע"כ.
 ואם כן בני מלכים יש להם הזמן
 הקצר ביותר לקריאת שמע, רק שעה
 אחת, וצריכין הם להזהר ביותר שלא
 יעבור זמנו. וכיון דרבי שמעון סבירא
 ליה כל ישראל בני מלכים הם (שם
 סו.), הרי כל ישראל ראוי להתנהג
 בקומו כבני מלכים, ועל כן הזהיר
 ביותר לכל אדם, הוי זהיר בקריאת
 שמע בעונתה.

וזהו דבר רבי שמעון מרא דתורת הגמרא
 סבירא ליה דכל מעשי האדם
 נמדד כפי המחשבה, ועיקר חשיבות

לתפלה ע"כ. אמנם צירושלמי אמרו (שבת א-ב) דגם לקריאת שמע אין מפסיקין (הוצא בחוס' מועד קטן ט:). וכדי שלא ילמדו ממנו פשוטי העם שלא לקרות קריאת שמע ולהתפלל, ולכן אמר הוי זהיר בקריאת שמע ובתפלה, כי לאו כל הרוצה ליטול את השם יצוא ויטול, שלא הותר זה אלא לרבי שמעון וחזריו ע"כ.

והגה בחוס' (שבת שס) הקשו מהא דאמרין (שם לג:) דרבי שמעון בן יוחאי צעעה שהיה טמון בהמערה, הווי משלחי מנייהו, והווי יתבי עד נוארייהו בחלא, כולא יומא גרסי, בעידן נלווי לבשו מיכסו ומללו, והדר משלחי מנייהו כי היכי דלא ליבלו ע"ש. הרי דגם רבי שמעון בן יוחאי היה מפסיק לתפלה, וחירו'ו דמללי היינו קריאת שמע ע"כ. ולכאורה אכתי תקשה לדעת הירושלמי שאין מפסיקין גם לקריאת שמע. ובפשוטו יש לומר על פי מה שכתב צרכי יוסף (סימן ע' אות ג') שהביא ממהרא"ח דהא דאין מפסיקין לתפלה, היינו שאין צריך להפסיק, מיהו אי צעי מפסיק ומתפלל. והביא כן גם מהבית יוסף (או"ח סימן לח) ע"ש. ויש לומר דכן עשה רבי שמעון

קיום מצות ה' תלוי בדחילו ורחימו, ומצוה דלאו איהו בדחילו ורחימו לא פרחית לעילא (תיקוני זו"ק י' כה:), כי הוא מעשה צלי מחשבה, ולכן סבירא ליה גם לקולא במלאכת שבת, דדבר שאינו מתכוין מותר (שבת מא:), אם כי צמעה חילל את השבת, מכל מקום מעשה צלי כוונה, כמאן דלא עבד דמי. וסבירא ליה גם כן דמלאכה שאינה צריכה לגופה פטור (שם עג:), כיון דחסר ציה מלאכת מחשבת. ונראה דטעמו הוא משום דסבירא ליה, דזהו מצות הכתוב ולעזדו בכל לבבכם, ואם חסר הכוונה הרצויה אין זה עבודה. ואם כן לשיטתו תפלה אין צו חובה, דעיקר הקרא קאי על כל מצות ה' לקיימם בכל לבבו, ותפלה הוי רק אסמכתא על הקרא, ולכן הצריך להזהיר ביותר על התפלה, הוי זהיר בתפלה.

וראיתי בספר להורות נתן (עמ"ס אבות קכד.) שכתב לפרש, דאיתא בגמרא (שבת יא.) חזרים שהיו עוסקים בתורה, מפסיקין לקריאת שמע ואין מפסיקין לתפלה. אמר רבי יוחנן לא שנו אלא רבי שמעון בן יוחאי וחזריו שתורתן אומנתן, אבל כגון אנו מפסיקין לקריאת שמע ואין מפסיקין

ומעתה יש לומר דהא דחזירים אין מפסיקין לתפלה, היינו רק לחיוב תפלה בכל יום דהוי רק מצוה דרבנן, אבל צעת זרה שחיוב התפלה מדאורייתא, גם הם חייבים להתפלל, שלא נפטרו ממצוות עשה דאורייתא בשביל תורתם, וכמו שחייבים בקריאת שמע. [ושב ראיתי שכתב כן בחתם סופר ריש פרשת ואחחנן]. ולכן בזמן שרבי שמעון היה נרדף מהמלוכות שרצו להרגו, והיה טמון בהמערה, הרי היה שורה אז בצרה, הן מצד המלוכות שלא ימנעוהו ויהרגוהו, והן מצד תנאי החיים בהמערה, באכילת חרוצין ומים שנה אחר שנה, ובישיבתו בחול עד שנתמלא גופו סדקין, ולכן התפלל בכל יום, לקיים מצוות עשה דאורייתא של תפלה צעת זרה, ועל זה אמרו, שצעידן כלוי לצשו ומכסי.

ובתלמודי רבינו יונה (ברכות ת.) כתב, שרבי שמעון בן יוחאי לא היה מתפלל אלא משנה לשנה ע"ש. ומשמע דציוס אחד בשנה היה מתפלל. וכתב במגדים חדשים (שס) דלא נתבאר באיזה יום בשנה היה מתפלל. ואולי זה היה יום הכיפורים, שנראה מדברי רש"י (שזעזעוהי ג.) דתפלה ציוס הכיפורים הוי

במערה, שאף על פי שהיה פטור מעיקרא דדינא מלהתפלל, מכל מקום זירו עצמו להתפלל מדי יום ציומו. ולכן היה רבי שמעון אומר, שגם חזריו שתורתן אומנתן, יהיו זהירין בקריאת שמע ותפלה, דאם כי הם פטורים מעיקרא דדינא, אף על פי כן הוו זהירין צו.

ויש לומר עוד, דהנה ברמב"ן שם כתב, דאם כי אין לתפלה בכל יום עיקר דאורייתא כלל, מכל מקום צעת זרה חיוב תפלה הוא מדאורייתא, וז"ל או לומר שמכלל העבודה, שנלמוד תורתו, ושנתפלל אליו צעת הצרות, ותהיינה עינינו ולבנו אליו כעיני עצדים אל יד אדוניהם, וזה כענין שכתוב (במדבר י-ט) וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצורר אתכם, והרעותם בחצוצרות, וזכרתם לפני ה' אלקיכם, והיא מצוה על זרה שצא על הצבור לצעוק לפניו בתפלה וצתרועה וכו'. ואם אולי יהיה מדרשם בתפלה עיקר מן התורה נמנה אותו במינו של הרב, ונאמר שהיא מצוה לעת הצרות שנאמין שהוא יתברך ויתעלה שומע תפלה, והוא המציל מן הצרות בתפלה וזעקה ע"כ. וכן כתב בחינוך (מצוה תלג).

כן הניח תפלתו לעת החתימה לעורר רחמים.

ובשוי"ת דברי יואל (ח"מ סימן קמט) אחר שהאריך, כתב שדורות האחרונים נחטטלה שצועה העליונה שלא יתעורר האהבה על ידי תפלות ישראל, וכעת זכח התפלה אפשר להביא הגאולה לישראל, ועדיין אנו משוקעים בגולה ורצו הנרות, אין לך זרת הרצים יותר מזה, והוי חיוב התפלה מדאורייתא לכולי עלמא ע"ש.

ובאבות זכל תפלה משולב קיום כמה מנות עשין מן התורה, אהבת ה' ויראתו, ולדבקה זו, בטחוני בצורה עולם ואמונתו זו, והשלכת כל יהציו עליו. — ובש"ת אגרות משה (ח"ב א"ח סימן כה) כתב, דאפילו בן נח שמתפלל לה' יש לו מנוה, וכמפורש בקרא (ישעיה נ-ו) כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים וכו', ולא קשה ממה שלא החשיבו זה למנוה מיוחדת בחיובי בני נח, משום דזהו עיקר האמונה בהש"ת, שרק הוא הנותן פרנסה והרפא חולים, וכשאינו זוטח על הש"ת ואינו מתפלל אליו, הרי הוא כאינו מאמין בו ומאמין בדברים אחרים, ואמונה

דאורייתא (עין שם בחוס'), מה שאין כן בכל השנה דתפלה דרצנן לא היה מפסיק לתפלה, וצ"ע לדברי הזהר הק' (פ' ויקרא יח.) שמצואר שם שרצי שמעון היה מתפלל זראש השנה ויס הכיפורים ע"כ. ולכאורה הוא תמוה, דהיכן מצינו רמז בהתורה על חיוב תפלה רק יום אחד בשנה.

ונראה דאמרינן (ראש השנה טו:) שלשה ספרים נפתחין זראש השנה וכו', נדיקים גמורים נכתבין ונחתמין לאלתר, צינונים תלוין ועומדים מראש השנה עד יום הכיפורים וכו' ע"ש. ואם ציום לום כפור יחתמון מי יחיה ומי ימת, ומי ינוח ומי ינוע וכו', ואז נחשב לכל אדם כעת זרה, אשר גם מלאכים יחפזון ויאמרו הנה יום הדין, ואז עובר כל אחד למעלה כבני מרון לדונו על חיותו ומזונו, והוי אז חיוב תפלה מן התורה כמו צעת זרה, ולכן התפלל גם רצי שמעון בן יוחאי יום אחד בשנה ציום הכיפורים. ולא התפלל זראש השנה, שהרי אם הוא נדיק גמור ונחתם דינו זראש השנה, אז אין צריך לרחמים, ורק אם הוא צינוני שלא נחתם לאלתר לחיים, ותלוי ועומד זדינו עד יום הכיפורים, על

להרמזין לחיובו הוּי רק דרצנן, מכל מקום המצות שמתקיימות בהתפלה הם לאורייתא. והוּי שאמרו שצעידן כלוי לבשו ומכסי, היינו כאשר עלה על לבם להתפלל, להתעורר בהצבת ה' ודציקותו צו, ולחזק ולאמץ בטחונם בה', ולהתצונן ברוממותו ית"ש, הוּי מכסין עצמן בלבושיהן ומתפללין.

ויש לומר דעל זה עורר התנא, הוּי זהיר בקריאת שמע ובהתפלה, מלשון והמשכילים יזיירו כזהר הרקיע (דניאל יג-ג), שפירושו ענין הארה וזריחה. והיינו שמצותם אינו אמירה צפה בלבד, אלא יש להלהיב את לבו באמירתם, ולהאיר נפשו ושכלו בהתפלתו, שיצא לידי גילוי האהבה המסותרת בתוכו, והוּי 'זהיר' בקריאת שמע ובהתפלה, שיאיר נפשו בהם עד שיהיה השלצה עולה מאליה.

איתא במשנה (ברכות ל:): חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת ומתפללין, כדי שיכוונו לבם לאציהם שצשמים. ולכאורה מיצת 'ומתפללין' שייך בסופו, שהוּי שוהין שעה אחת כדי שיכוונו לבם, ואחר כך היו מתפללין. ופירשו צו צשם הרה"ק רבי מיכל מזלאטשצו זי"ע, דכדי שיוכל

בהש"ת אף שלא הוזכר זה במנין השבע מצות, ודאי הוּי מחוייב להאמין וכו' ע"ש.

ובלקושי אמרים להתניא (קונטרס אחרון בסופו) כתב, דעיקר העבודה בעקבות משיחא היא התפלה, כמו שכתב הרב חיים ויטאל ז"ל בעץ חיים (יש שער לט), ופרי עץ חיים (שער התפלה פז). והיא חובה של תורה ממש, תועלת ההתצוננות ועומק הדעת קצת, כל חד לפום שיעורא דליה, בסידור שצחו של מקום צרוך הוּי בפסקי דומרה וברכות קריאת שמע, לעורר בהן האהבה המסותרת בלב כל ישראל, לבא לבחינת גילוי בהתגלות הלב צשעת קריאת שמע עצמה, שזאת היא מצות האהבה שצפסוק ואהבת את ה' אלקיך (דברים ו-ה), כי על האהבה המסותרת בלב כל ישראל בתולדתם וטבעם, לא שייך ציווי כלל וכו' ע"ש.

ובעתה גם רבי שמעון וחצריו חייבים במצות הרבות לאורייתא שתלויין בהתפלה, אלא שאין הם חייבים להתפלל שלש תפלות בכל יום, ערב וצוקר ולהרים, שזהו מדרבנן, אבל עצם התפלה גם

מועטת. ויסופר על נדיק אחד שראה אדם רץ וממהר צדק, ושאל אותו למה הוא רץ, והשיבו שממהר להשיג פרנסתו. ואמר לו מי גילה לך שפרנסתך צמזמת ואתה רץ אליו, אולי פרנסתך מוכן צמערב ואתה צורח ממנו.

וְלִבְּנֵי חֲסִידֵי הַרְאִשׁוֹנִים אַחַר שֶׁשָׁהוּ כְּבָר צַחֲלָתָם שְׁמֵי שְׁעוֹת, הִיא לְכַסּוֹת מִתְמַלֵּא בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה בְּאֵהָצְתָהּ ה' וּדְצִיקוֹתָ, וּצְטוּחֹן שְׁלִימָה, הַשֶּׁלֶךְ עַל ה' יִהְיֶה רֵץ וְהוּא יִכְלַכְךָ, הַכֹּל מוֹשֶׁגַח מִן הַשָּׁמַיִם, וְאִין חֲרִינֹתוֹ מוֹסִיף כֹּל, וּמֵה לֹו לְמַהֵר לְרוּץ לְפָרְנֶסְתּוֹ, גַּם אַחַר כֵּךְ יוּכַל לַעֲשׂוֹת חוּצוֹ שֶׁל הַשְּׂתַדְלוּת, וְלִכְּן גַּם אַחַר הַתְּפִלָּה הִיוּ שׁוֹהֵינן עוֹד בְּצִיַּת הַכִּנְסָתָהּ. וְעוֹד גַּם זֹאת, שֶׁהַתְּצוּנוּת בַּתְּפִלָּה הַצִּיָּהָה אֹתָם לְהַשְׁכִּיל מֵהַחוּצָתָם צְעוֹלָמָם, וְהִיוּ שׁוֹהֵינן שְׁעָה אַחַת אַחַר הַתְּפִלָּה לְהַתְּצוּנָן עַל נְסִיּוֹנוֹת הַזְּמַן שְׁעוֹמְדִים לְפָנָיו הַיּוֹם בְּצַדֵּר יוֹמוֹ, וְאִיךְ יֵהָא עֲצוּדָתוֹ לְיוֹצְרוֹ זֶה בְּצַמְשֵׁךְ הַיּוֹם. וְחֲסִידִים כְּאֵלֶּה אַחַר עֲבֻדַת הַתְּפִלָּה לֹא הִיא אֲפֶשֶׁר לְהַסֵּב לִירֵד מֵאֲיִגְרָא רַמָּה, שֶׁל עֲמִידָה לְפָנָיו מִלֵּךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, לְהַצִּיל עוֹלָם הַזֶּה וְטִירִדוֹתָיו, עַד שֶׁהִיוּ שׁוֹהֵינן שְׁעָה בְּהַתְּצוּנוֹתָהּ.

הָאָדָם לְהַתְּפַלֵּל כְּרָאִי לְפָנָיו קוֹנוֹ, עַל זֶה גּוֹפֵא נְרִיכִין לְהַתְּפַלֵּל שְׁיֻכַּל לְצַמֵּס מִחֲשַׁבְתּוֹ וּדְיֻצְרוֹ כְּרָאִי צְעַמְדוֹ לְפָנָיו הַמֶּלֶךְ. וְחֲסִידִים הַרְאִשׁוֹנִים הִיוּ שׁוֹהֵינן שְׁעָה אַחַת קוֹדֵם הַתְּפִלָּה, וּמֵה הִיוּ עוֹשִׂין בְּאֹתָהּ שְׁעָה, הִיוּ מִתְּפַלְּלִין שְׁכִיּוֹנוֹ לְכַסּוֹת לְאֵהָצְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וַיִּתֵּן לְהַסֵּב ה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן, עַל דְּרֵךְ שֶׁאֲמָרוּ צְרִי חֲנִינָא בְּן דּוֹסָא, אִם שְׁגוּרָה תְּפַלְתִּי צְפִי יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְקוֹבֵל (בְּרִכּוֹת ל"ד) ע"כ.

וּבַגְּמָרָא (ש"ס ל"ב) אֲמָרוּ, דְּחֲסִידִים הַרְאִשׁוֹנִים הִיוּ שׁוֹהֵינן שְׁעָה אַחַת גַּם אַחַר הַתְּפִלָּה. וּבַפְּשׁוּטוֹ הַטַּעַם שֶׁלֹא יֵהָא נִרְאֵה הַתְּפִלָּה כְּמַשׁוּי שְׂרׁוּתָהּ לְפִטוֹר מִמֶּנָּה. אִךְ יֵשׁ לוֹמַר עוֹד, כִּי מִקְדֵּר הָעוֹלָם שֶׁאַחַר הַתְּפִלָּה רִצִּין מִצִּיַּת הַמְּדַרְשׁ לְצוֹרֵךְ פְּרִנְסָתָם, הִנְהִיג זֶהֱם מִנְהִיג דְּרֵךְ אֲרֵץ, יֵהָא אָדָם לְפַעֲלוֹ וְלַעֲבֻדָתוֹ עַדֵי עַרְבָּ. אֲבָל הַמֵּאֲמִינִן הָאֲמִיטִי שֶׁהַכֹּל מוֹשֶׁגַח מִן הַשָּׁמַיִם, וּפְרִנְסָתוֹ קְצוּבָה לוֹ כְּבָר מִרְאֵשׁ הַשָּׁנָה, וְלֹא כְּחוֹ עֵוָס יָדוֹ עוֹשֵׂה חֵיל, אֲלֵא חוּצַ מוֹטֵל עֲלָיו לַעֲשׂוֹת הַשְּׂתַדְלוּת כְּפִי הַצּוֹרֵךְ, אֲבָל אִין הַעֲשִׂירוֹת מִן הָאֲוִמוֹנוֹת, אָדָם כּוֹה לֹא מִמַּהֵר לְרוּץ לְפָרְנֶסְתּוֹ, כִּי מֵאֲמִינִן שֶׁה' יוּכַל לְהַמְצִיא לוֹ דִּי מַחְסוֹרוֹ גַּם בְּשַׁעָה

צלי כוונה הוי כמו מנחת עני מעט קולת, וגם כן כתיב ציה לריח ניחות אס הוא מתפלל לשם שמים, אף אס אינו יודע שום כוונה. וזהו שרמזו הקדמונים ז"ל 'תפלה צלי כוונה היא כגוף צלי נשמה', היינו כמנחת קולת של העני הצאה מן הדומם שאין זה נשמה, ועם כל זה כתיב ציה לריח ניחות, וכמו כן תפלה אף צלי כוונה, ורק מתפלל הוא לשם שמים לקיים מצות צוראנו יתצרך שמו, להתפלל לפניו כמו שיכול, אף שאינו יודע שום כוונה אפילו פירוש המילות, גם כן לריח ניחות יחשב לפניו ע"כ. (הוצא בהמאור הגדול פרשת ויקרא).

ואמר התנא, אל תעש תפלתך קצב, אלא רחמים ותחנונים לפני המקום, שנאמר כי חנון ורחום הוא ארך אפים ורב חסד ונחם על הרעה (יואל ז-ג). והנה מדת רחום וחנון, הם מייג מדות של רחמים (שמות לד-ו). והחילוק ציניהם כתב באצן עזרא שם, 'רחום' שישמרם שלא יפלו, 'חנון' להושיע מי שנפל ולא יוכל קום ע"כ. ובספורנו כתב, 'רחום' על החייבים להקל עונשם בקראם אליו, 'חנון' עושה חן וגומל טוב לשואלים אף על פי שאינם ראויים ע"כ.

ובארבנא על משנה זו כתב, דעיקר התפלה הוא שימת לב להדיבורים שמוציא מפיו, ורחמנא לצי צעי, לצי ובשרי ירננו אל א-ל חי, וסיים עלה, 'תפלה צלי כוונה כגוף צלי נשמה', והיינו שגוף שלם עם כל הרמ"ח אברים, אס אין צו חיות נשמה, אינו שוה כלום. - ומכל מקום גם צומן שלא זכה להגיע לעבודה שלב של התפלה, יש להחשיב כל תפלה שמוציא מפיו, גם כאשר אינו צמדריגה זו לכויץ צו כראוי, כי ה' שומע 'תפלת כל פה' צאחה אופן שיהיה.

ובמו משמיה דהגר"א ז"ל שצ"א המאמר הנזכר, דתפלה צלי כוונה כגוף צלי נשמה, דידוע מאמרם (ברכות כו): דתפלות כנגד תמידין תקנום, ותפלה היא במקום קרבן. ואמרינן (מנחות קי). נאמר בעולת צהמה 'אשה ריח ניחות', ובעולת העוף 'אשה ריח ניחות' (ויקרא א-ט), ובמנחה 'אשה ריח ניחות', לומר לך אחד המרצה ואחד הממעט ובלבד שיכוין לבו לשמים. הרי דחשוב צעיני השם יתצרך, מנחת קולת של העני כמו קרבן צהמה של העשיר. כמו כן בתפלה שהיא כנגד הקרבן, והוי תפלה צכוונה כמו קרבן של עשיר, ותפלה

ריצוי תחנונים מעורר מדת חנון, שנאמר כי חנון ורחום הוא. - וזה מוסר השכל על גודל כח ריצוי התפלה, ולסדר תפלתו קודם שמתפלל, כמו שמסדר דבריו כאשר הולך לבקש טובה מחזירו שיעשה רצונו, ומכל שכן כאשר היה עומד לפני המלך. והחוטף תפלתו ואומרנו צמרונה, אין זה רחמים ותחנונים, ואיך יחשוב שיוכל לעורר בזה מדת חנון ורחום.

ובציצו בגמרא (ברכות ט:): המהלך במקום גדולי חיה ולסטים מתפלל תפלה קצרה וכו', עשה רצונך בשמים ממעל ותן נחת רוח ליראיך מתחת, והטוב צעיניך עשה וכו' ע"ש. וכח צמרונה"א דלפי שצן אדם אינו יודע מהו טוב לו, וכמו שדרשו (ילקוט תהפג) על הכתוב לעושה נפלאות גדולות לצדו (תהלים קלו-ד), ועל כן סיים והטוב צעיניך ליראיך עשה עמהם ע"כ.

וביתר ציבור נראה, כי לפעמים כאשר צא האדם לבקש נרכיז מקונו, יתכן שעומד ומבקש כאילו יש לו תציעה, למה נמנע הטוב ממנו, וצריכין מן השמים לעשות מה שהוא רוצה, ואם אין תפלתו מתקבלת שיעשו

ונראה עוד, כי הצא לבקש נדבה מחזרו, לפעמים ניכר עניו על פניו ובגדיו, ומתעורר לרחם על מצבו גם בבקשה מועטת, ולפעמים יש שהמצב לא קשה כל כך, ולא יוכל לעורר רחמי העשיר בבקשתו, אבל יודע איך להפציר ולבקש פעם אחר פעם, עד שעצור רוב הפצרתו חונן אותו ונותן לו בבקשתו, וזהו ממתת חנון, שמקבל רוב תחנוניו, ועל ידי זה חונן אותו. וכמו כן בתפלה, לפעמים האדם צעת נרה, שאין לו מזונות או חסר לו צריאות, ומעורר בתפלתו רחמים מן השמים. אבל עשיר שמבקש בתפלתו שילחם עוד יותר, ויתרצה הונו ועשירותו, אינו מעורר מדת רחום בתחנונו. אבל אם מפציר בתפלה, וכל תפלה הרי עושה רושם, בגודל תחנוניו שמבקש שימלאו משאלות לבו, מעורר למעלה מדת 'חנון', שיתקבלו תחנוניו לפני המקום.

והעושה תפלתו קצב, שאומר אותה בקריאה צעלמא, לא יעורר בתפלתו למעלה, ואל תעש תפלתך קצב, אלא רחמים ותחנונים לפני המקום, לפעמים יעורר בתפלתו מדת רחום, וגם כאשר תפלתו תהיה צסוג שאינו מעורר רחמים, מכל מקום

אחת, שכאשר יראה ה' שעל ידי שיושפע ממון להאיש המתפלל, יגרום בזה השחתה לבני ישראל אחרים, לא יתקבל תפלתו. וכבר דיברנו בזה בארוכה לעורר בני אדם שיש להם בתים, ומשכירים אותם לגרועים שבאומות, שמשחיתין על ידי זה בני ישראל השכנים, שיתצוננו בתפלתו של שלמה המלך ע"ה).

וזאת היא מעלתן של ישראל, מאמינים בני מאמינים, שהיכולת ציד ה' להמציא לו הכל, ורצונו להטיב לבדיותיו, ומאחר לא תצא הרעות, וכל מה דעביד לטב. וגם בעת זר לו, ועומד להתפלל ולבקש רחמים, הוא משום שכן צוה ה' להתפלל ולבקש ולעורר רחמי שמים. אבל לאמיתו הוא מרובה בכל מה שה' עושה אמו, וגם אם לא יענה ה' בקשתו, לבדו שלם עם אלקיו כמו מקודם. - ולכן בקיום תפלתו אומר, והטוב בעיניך עשה, הן אמת שאני מבקש בקשתי, אבל אני משליך יהי עליך, ואני שבע רצון בכל אשר תחליט לעשות עמי, ומה שטוב בעיניך לעשות עשה.

ועל זה הזהיר התנא, אל תעש תפלתך קבע, לקבוע לפני המקום, כך וכך אני רוצה וכך נריך

נרכי כפי מה שמדמה בשכלו, יש לו ח"ו תרעומות וטינה בלבו. ועל דרך שמצינו בגויי הארצות, שאמר הכתוב (ישעיה ח-כא) והיה כי ירעצ והתקצף וקלל במלכו ובאלקיו. ומצינו בשלמה המלך כשחינך את בית המקדש, ובקש מה' להיות עיניך פתוחות אל הבית הזה לילה ויום וכו' לשמוע אל התפלה, אמר בבקשתו (מלכים א ח-לט) כל תפלה וכל תחנון אשר תהיה לכל האדם וגו', ופרש בפיו אל הבית הזה וגו', ונתת לאיש ככל דרכיו אשר תדע את לבבו וגו'. וגם כל הנכרי וגו' וצא והתפלל אל הבית הזה וגו', אהיה תשמע השמים מכון שבתך, ועשית ככל אשר יקרא אליך הנכרי. וברש"י ובישראל הוא אומר ונתת לאיש ככל דרכיו, לפי שישראל מכיר בהקצ"ה, ויודע שהיכולת צידו, ואם אין תפלתו נשמעת, תולה את הדבר בעצמו ובחטאיו, אבל עכ"ס קורא תגר ואומר, בית ששמעו הולך לסוף העולם, נתייגעתי לכמה דרכים ובאתי והתפללתי בו, ולא מנאתי בו ממש, כשם שאין ממש בעבודה זרה, לפיכך ככל אשר יקרא אליך הנכרי. אבל ישראל אם אהיה רואה שהוא משחית בממונו את חצירו אל תתן לו ע"כ. (והוא מוסר השכל, שפירט רק נקודה

להיות, ומקצע צדיצורך לה' לעשות כפי צקשתך, אל תעשה כן, ואל תעש תפלתך קצע, אלל עבודת התפלה היא רחמים ותחנונים לפני המקום, אני עושה את שלי לצקש רחמים, זה הוא כל תפלתי, אלל אתה הטוב צעיניך עשה. ויהא רעוא שתתקבל תפלותינו לרחמים ולרצון לפני אדון כל, ויהיו דצרינו קרוצים אליו לעשות משפט עמו דצר יום ציומו.

בסעודה שלישית פרשת אמור

וקראת לשבת עונג (ישעיה נח-ג), וחז"ל (שבת קיח.) הפליגו בגודל שכרה, כל המענג את השבת נותנים לו נחלה בלי מזרים וכו', וניזול משיעבוד מלכויות וכו' ע"ש. ומה ענין העונג לשמירת שבת, כי בשלמא השביתה ממלאכה, הוא לזכר כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ, וציוס השביעי שבת וינפש, והוא מעיד בזה על בריאת העולם על ידי אדון כל, אבל איזה שייכות יש לזה לענג את השבת במאכל ומשתה.

וּבְרֵאשִׁית דאיתא בגמרא (שבת קנו.) האי מאן דבשבטאי [שגולד במזל כוכב ששמו שבתאי], יהא גבר מחשבתי בטלין ע"כ. וכתב צמחש"א שם, אמרו בזה, זה הכוכב שבתאי הוא משמש בתחלת יום השבת, לפי סדר תחלת הימים חל"ם כזנ"ש, והוא ממונה על החורבן וביטול והשבתת כל דבר, ולכך מלאכה אסורה בו ציוס, והיינו גבר דמחשבתי בטלין, וכדאמרינן (שבת קנ:) באותו חסיד שחשב בשבת לגדור שדהו, וביטל אותה מחשבה ולא גדרה לעולם, ונעשה לו נס ע"ש.

בוועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קדש, אלה הם מועדי, ששת ימים תעשה מלאכה, וציוס השביעי שבת שבתון מקרא קודש, כל מלאכה לא תעשו, שבת הוא לה' בכל מושבותיכם (כג-ב). וברש"י מה ענין שבת לכל מועדות, ללמדך שכל המחלל את המועדות, מעלין עליו כאלו חלל את השבתות, וכל המקיים את המועדות, מעלין עליו כאלו קיים את השבתות (ת"כ כג-קמד) ע"כ. ויש להבין דאי מקיים השבתות כראוי, איך יאמרו שאם מחלל את המועדות, דחסר לו קיוס השבתות, ולמה יוגרע חלקו בשביל שלא קיים המועדות. וכמו כן להיפוך, כאשר לא קיים את השבתות, ומקיים את המועדות, איך יאמר שמעלין עליו כאלו קיים את השבתות. - גם להבין בקרא, שאמר ששת ימים תעשה (בנייה) מלאכה, ולא אמר תעשה (בפחת), שהוא לשון נפעל. וגם למה אמר בכפילא וציוס השביעי 'שבת שבתון'.

וּבְרֵאשִׁית בהקדם לבאר מה שחייבו חכמים לענג את השבת,

נשצתה, וממילא אחר הציוי גם מהאי טעמא אסור צמלאכה. ואם כן ישראל שהם למעלה ממזל, ולולי מה שזוה"ה לשצות לא היה מפחד מהמזל, על כן שמירתו אות שצות רק מפני שכך לזוה"ה ית' שצו שצת מכל מלאכתו, ולכך אות הוא לעולם כי ששת ימים וכו'.

ובתב לצאר צוה דברי המדרש (דברים ג-א), את סבור שמא שמא לרעתך נתתי לך את השצת, לא נתתי לך אלא לטובתך וכו' ע"ש. ולכאורה מאי סלקא דעתין לסבור הכי שנתן השצת לרעתם. אלא הכוונה שמא אתה סובר לרעתך נתתי לך את השצת, מכח שאתה תחת המזל המשצית ומכלה, לזה אמר לא נתתי לך את השצת אלא לטובתך, מכח שאתה למעלה מן המזל עכ"ל. (ועיין צוה צאצת חיים ר"פ האזינו).

אב"ל צאצת עדיין צריך ציאר, דאכתי לא ניכר צשמירת שצת, שזו משום שה' שצת צו מכל מלאכתו, דלולי אינו מאמין צוה, והא דמונע עצמו ממלאכה, זהו משום דשולט צו מזל שצתאי, ומה שיעשה צו לא יתקיים, ואם כן חסר צשמירתו הזכרון למעשה צראשית. על כן נראה לומר,

ובייטב לצ (פ' ויקהל) כתב, דלכאורה דצרו תמוהין מאד, שהרי התורה אמרה, ושמרו צני ישראל את השצת וגו', ציני וצין ישראל אות היא לעולם כי ששת ימים עשה ה' את השמים וגו' (שמות לא-טו), והוא אמר הטעם, דמלאכה אסורה צשצת כי המזל הממונה עליו משצית המלאכה, אם כן איך אפוא יודע מחשצתו ששומר שצת יען כי ששת ימים עשה ה' וגו' וציוס השציעי שצת וינפש, דלמא מפחד המזל שלא תשצות המלאכה, ואיך אמרה תורה ששמירת שצת אות היא לעולם כי ששת ימים וגו'. ותו דהא קיימא לן (שס) דאינ מזל לישראל כדכתיב (ירמיה י-ג) ומאותות השמים אל תחתו.

ובתב לצאר, דקושיא חדא מתורצת צאיך, כי ודאי אמת שלא מפני שהמזל משצית המלאכה של שצת צוה ה' את עמו צני ישראל לשצות צשצת, כי ישראל הם למעלה ממזל, ומאותות השמים אל יחתו, ומה שזוה"ה אותנו לשמור שצת ממלאכה, הוא כי אות היא לעולם שציוס השציעי שצת וינפש. אולם מי שאינו מאמין צוה' ועושה מלאכה צשצת, שוב יוצא מכלל ישראל, ונפל תחת המזל, ומלאכתו

וזדו שהפליגו חז"ל צמעלת המענג
 ארת השצת שנותנים לו נחלה
 צלי מזרים, ולא אמרו כן על השומר
 שצת מחללו, שזהו עיקר המצוה. אלא
 כי השומר שצת לכשלעצמו, לא ניכר
 עדיין שמעיד בקונו שצרא שמים
 וארץ, כי יתכן שאינו מאמין, ושוצת
 ממלאכה צשציל המזל הרעה ששולט
 אז. אבל אם שומר ארת השצת מחללו,
 וחוץ לזה הוא מוסיף לענג ארת השצת,
 הרי לא יתכן עוד לומר שזה סובר כי
 שצת הוא יוס הרס ואצדון, דאס כן
 לשמחה מה זו, אלא על כרחק שמכיר
 כי שצת היא מקור הצרכה, ולכן רואה
 להמשיך צרכתו על כל ימי השצוע,
 וצרכתא לא אשחכח צפתורא ריקניא,
 ואס כן צזה מגלה שמה ששוצת
 ממלאכה הוא רק משוס שמעיד עדות
 שציוס השציעי שצת וינפש, ולכן ראוי
 הוא לשכרו של שצת, נחלה צלי
 מזרים.

וזדו שאנו אומרים (צחפלה) ישמחו
 צמלכותך שומרי שצת וקוראי
 עונג וכו', חמדת ימים ארתו קראת,
 זכר למעשה צראשית. כי מי ששומר
 שצת רק מעשיית מלאכה, עדיין אינו
 הכרח שזהו צשציל לעשות זכרון
 למלכותו ית"ש שצרא העולם, כי אולי

לדכן ניתנה לנו מצות עונג שצת,
 דאס הוא יוס שאינו מוצלת, יוס הרס
 ואצדון, אז לשמחה מה זו עושה,
 להתענג צו צצשר ויין, הלא זהו היום
 הצרוע ציותר מכל השצת ימים. וצזה
 מורה האדם צאלצבע, כי אין מזל
 לישראל, ואצלינו לא רק שאינו יוס
 הרס ואצדון, אלא הוא יוס צרכה,
 ויצרך אלקים ארת יוס השציעי ויקדש
 ארתו (צראשית צ-ג), וכל צרכאן דלעילא
 ותחת ציומא שציעאה תליין, וצרכתא
 לא אשחכח צפתורא ריקניא (וזה"ק ח"צ
 פח.), ועל כן הוא מצצה צו צחענוג,
 להניח צרכה צתוך ציתו, ומזה מתגלה
 שצציתתו ממלאכה הוא רק משוס צו
 שצת א-ל מכל מלאכתו.

[ישוב ראיתי כן ציערות דצש (ח"צ
 דרוש י') שכתב, כי חז"ל הרצו
 להזהיר לשמוח שצת, והרצה טעמים
 יש צדצב, וטעם אחד הוא, משוס
 דצשצת שולט כוכב שצתאי, וכל
 השמחים צו יקרא רעה כנודע, ולכן
 כתב צחקוני זהר (תיקון כא.) דנקרא
 שצתאי, א"י שצ"ת, כלומר גורס אוי
 לשמחים ושוצמים צו, ולכך עלינו
 לשמוח היפוך גזירת הכוכב, להורות כי
 אין צגזירת הכוכב ממש, ואין אנו
 חחת המזל והכוכב ע"ש].

ידי המועד אוכל לשפוט כראוי אם שובת השבת לשם ה'. - והוה שאמרנו כל המחלל את המועדות מעלין עליו כאלו חלל את השבתות, שגם אם לאמיתו שובת בשבת, מכל מקום אין ראייה שזהו שבת לשם ה', שיתכן ששובת מחמת רוע המזל. אבל המקיים את המועדות, שזהו צודאי רק מחמת ציווי ה' לשבת, שהרי אין בהם מזל רעה, על כן מעלין עליו כאלו מקיים גם את השבתות, אשר שבת הוא לה' דייקא בכל מושבותיכם.

והנה בשביתת שבת יש חיוב תוספת שבת, להוסיף מחול על הקודש, וענינו נראה, כי השבת הוא יומא דנשמתינן, זו מתעטם האדם באמונת קונו שיש מנהיג לצירה, והכל מושגת מאתו ית"ש, וכל מזונותיו קצוצים לו מצוראו וכו', כי זהו ענין השבת, אשר ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וציום השביעי שבת וינפש. אמנם לא די צמה שחי צוה ציום השבת קודש, אלא יש להמשיכו בצועל צימות השבוע, כאשר ילא אדם לפעלו, להשכיל שאין הוא עושה רק ההשתדלות, אבל עטם פרנסתו נעשה הכל מן השמים, ולא העניות מן האומנות ולא העשירות מן האומנות,

שובת משום המזל הרעה ששולט בו, שחושש שלא יתקיים מלאכתו. אבל השומר שבת שהוא גם מהקוראי עונג, שקורא עונג ליום השבת משום מעליותו, שכל צרכאן דלעילא ותתא ציה תליין, אז ניכר ששביתתו הוא לכבוד שמחת מלכו, וישמחו בצלכותך שומרי שבת שהם גם קוראי עונג. והנה צמי ששובת ממלאכה משום המזל הרעה ששולט בו, אז יום השבת הוא היום הגרוע ביותר מכל ימי השבוע, אבל המאמין כי צישראל השבת הוא יום של צרכה, אז 'חמדת ימים אותו קראת', השבת היא החמדה של הימים, ואז ניכר ששביתתו הוא 'זכר למעשה צראשית', ולא מפני שהוא יום הרס ואצדון.

אמנם עוד יש מקום להכיר, אם סיבת שביתתו הוא זכר להבריאה, או משום חולשת המזל של שבת. והוא כאשר שובת ממלאכה גם צמועדי ה' שהם חלים בכל ימי השבוע, ואין מקום לומר ששובת משום המזל, אלא רק מחמת ציווי ה', צוה מתגלה שגם מה ששובת בשבת הוא רק מפני שכן צוה עליו ה'. - ועל זה אמר הכתוב (תהלים עה-ג) כי אקח מועד אני משרים אשפוט, שעל

אלה הכל בגזירת צוראו ית"ש. ולכן מצוה להוסיף השבת על ימות החול, להמשיך אמונת שבתו ששבת, על ימות החול כשעוסק במלאכתו. - ומה גם ששבת הוא פנוי ממלאכתו, ויש לו הרחבת הדעת להתבונן מה חובתו בעולמו, אשר חיי העולם הזה הצל וריק, וכחלוס יעוף, ותכלית צריאתו הוא רק דביקות בקונו, מאי שבת, שמה דקודשא צריך הוא. ויש להמשיך זאת לימי החול, לחיות במחשבה זו כל ימי השבוע.

ואמרו חז"ל (פסחים קיג.) אמר רבי יוחנן שלשה מן נוחלי העולם הצא, אלו הן וכו', דמשייר מקידושא לאצדלתא, ופירש בשו"ת כתב סופר (או"ח סימן מה) כי תכלית הימים הוא יום השבת, וכו מקדש עצמו בתורה ויראת ה', וגם החכם דורש צו לעורר הלבבות ולהורותם הדרך ילכו צה כל ימות השבוע. ויש להשתדל שהחכמה והדעת אשר ירכש לו האדם ציום השבת, לא יעברו ממנו כלאות השבת, רק יפעלו על הימים הצאים לטוהר נפשו ולהעלותו צמעלות הקדושה. ולזה רמזו חז"ל דמשייר מקידושא לאצדלתא, שמשיר מקדושת השבת והשפעתה גם להבדלה, שצהפרדו מן השבת לא יסור

אותה מלצו, ולהמשיך קדושתו ששבת על ימי השבוע, אז יזכה להיות מנוחלי העולם הצא עכ"ד.

ובי שממשיך אמונת השבת וקדושתו צמחשבתו כל ימות השבוע, אז כאשר יוצא לפרנסתו, הוא מכיר שהכל כבר נגמר מן השמים, ואין כחו ועוצם ידו עושה חיל, אלא הוא עושה רק ההשתדלות שהטילו עליו, וששת ימים תעשה (צנירי) מלאכה, הוא אינו העושה אלא ה' הוא העושה, והכל נעשה מאליו, וכיון שגם צימות החול אין הוא עושה מאומה, הרי לאמיתו של דבר גם ימי החול הם אצלו כשבת, ואז 'ציום השביעי שבת שבתו', כי גם ימי החול הם אצלו כשבת.

ובתורת משה צפרשתנו (נה:) כתב, **דצגמרא** (יומא עד.) דרשינן משבת שבתו גבי יום הכיפורים, דקאי אתוספת עינויים, והכא נמי שבת שבתו אתוספת שבת קאמר, שהוא מה שאנו קוראים אותו מקרא קודש מרצונינו ע"ש. ולפי מה שנתצאר, הרי מי שזכה להשיג שששת ימים תעשה מלאכה, הכל נעשה מאליו מן השמים, הרי הוא ממשיך אמונת השבת צימות החול, והוא מוסיף מן הקודש על

ובמאור ושמש צפרשתנו כתב לפרש הכתוב, ועשיתם ציוס הניפכס את העומר כצט תמים צן שנתו לעלה לה' (כג-יז). דידוע צספריס הקדושים אשר צלילי פסח נפתחין מוחין עילאין, ואחר כך צמשך ימי הספירה צכל יוס צריך האדם ליכנס צשער אחד משערי הקדושה עד חג השצעות, שאז היא הקדושה הגדולה, קדושת קצלת התורה. ומי שערצ לצו לגשת אל הקודש והוא מעוצדי ה' ושומרי מצותיו, יוכל לשער צעצמו שנתוסף לו תוספת קדושה צימים ההס. אכן, צריך האדם להמשיך על עצמו הקדושה שתהיה לו השארה על משך כל השנה. וזהו ועשיתם ציוס הניפכס את העומר, שאז היא ההתחלה מימי הספירה ליכנס צשערי הקדושה. 'כצט' מלשון עלה כצצט, שתעשה לך מעלה ומדרירה, שתמשוך על עצמן קדושה כל כך, 'צן שנתו', שתהיה לך על כל השנה כולה מהשארת הקדושה, 'לעולה', שתוכל לעלות עכ"ד. - ואס כן יומא דשצתא עם חג הפסח עוליס שניהס צקנה אחד, להמשיך קדושתס על הימים הצאים, ולכן גם הפסח נקרא צתואר שצת.

ימות החול, והוי אללו שצת שצתון, שממשיך קדושת השצת על ימי החול, וגס צימות החול יש צו הארת השצת, והוי השצת שלאחריו שצת שצתון.

וצראה דזהו הענין שגס חג הפסח קורא התורה צשס שצת, והדגיש הכתוב כן צמצות ספירת העומר דייקא, וספרתס לכס ממחרת השצת וגו', שצע שצתות תמימות תהיינה (כג-יז). ודרשו חז"ל (מנחות סה:): מהו ממחרת השצת, ממחרת יוס טוב ע"ש. כי חג הפסח הוא שורש האמונה, שצו נתגלה לעיני כל שיש מנהיג לצירה, ואין העולם קדמון, אלא יש לעולם אלו-ה מחדשו, וידוע ומשגיח ויכול (לשון הרמב"ן שמות יג-טז). ומצות התורה שלא יסיר זאת מלצו גם אחר עצור ימי החג, ולזה ניתנה מצות ספירה, לספור יוס יוס מהצאת העומר, שהוא צמוצאי יוס טוב הראשון, לספור שצעה נקיים, עד שיצא טהור להאי יומא. וזהו צחי" שצת, שמצותו להוסיף מחול על הקודש, כדי להמשיך קדושת השצת לתוך ימי החול, וכמו כן יש להמשיך קדושת חג הפסח צאמונתו להימים שלאחריו.

